

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter volja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Oporavnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 15. sept.

Kranjski nemškutarji ali ustavaki, ali bolje: ljudje vlade na Kranjskem, so nas že zadnjo soboto zvečer v „Tagblattu“ iznenadili z oficijelnim volilnim oklicem in s proglašenjem svojih kandidatov. Za vse okraje, izvemši notranjsko kmetско skupino, kjer si menda ne upajo čisto nič začeti, postavili so svoje kandidate. Poguma imajo torej veliko. Da bode uspeh temu pogumu enak, ne pričakujejo niti ustavaki sami. To priča že megleni oklic, ki sam prav ne ve, kaj hoče povedati. Izvemši vladnega ali ustavaškega kandidata za gorenjske kmetске okraje, nekega bivšega zakotnega pisarja ali „winckelschreiber“-ja, ki se podpisuje Schelesnik, so vsi drugi vladni kandidati že znani po imenu in so bili tudi že v našem listu imenovani.

Za Ljubljano silijo dr. Schafferja. Ta nemški človek je po Ljubljani tako malo znan, njegova zmožnost tako dvomljiva, ime njegovo bolj humoristično, nego sloveče znano — da ne bi bilo zedinjenim Slovincem težko, vreči ga, ako naši volilci pravega kandidata izbero, ako se v našem taborju gleda le nato, kdo more zmagati, ne kdo je temu ali onemu baš ljub.

Za gorenjska in notranjska mesta silijo nemškutarji dr. Suppana, katerega so ljubljanski nemškutarji sami izvrgli, rekši da nij govornik. Narodni kandidat dr. Zarnik bo de v teh mestih gotovo izvoljen, če ne bo poslovenjeni Costa, ki itak med inteligencijo slovensko nema nobenega ugleda, razporeda delal.

Za dolenjska mesta so postavili nem-

škutarji precej nevarnega kandidata v osebi krškega Hočevarja. Politika ta stari mož nij, ve malo, in ko bi bil izvoljen, ne bo za živ krst nobene besede zinil. — Tu bode trebalo z vso močjo delati edinostno za narodnega kandidata. Kandidatura Brolihova v ljubljanski okolici je ravno tako smešna, kakor Schelesnikerjeva na Gorenjskem.

Na Dolenjskem kandidirajo nemškutarji Zagorca in Dežmana. Zagorec je torej res prešel med nemškutarje! Naj, pa skusil bode, da je s tem uskokom izgubil tudi zaupanje. Narodni kandidat g. Pfeifer, za katerega so se na velikem volilnem shodu na Raki izrekli volilci iz novomeške okolice, od Krškega, od Kostanjevice, za katerega so se izrekli tudi okoličani črnomeljski in metliški, bode gotovo zmagal, tudi, ko bi izneveršemu se Zagorcu na pomoč katoliško društvo poslalo kacega smešnega kandidata a la c. kr. Potočnik ali Irkič. — Da nemškutarji tudi narodnega renegata Dežmana na Dolenjskem kandidirajo, to kaže, da oni posebno Dolenjcem prisojajo take lastnosti, po katerih bi imeli voliti politično neznajne in nezanesljive odpadnike, ki so denes to, jutri pa ravno nekaj drugega, protivnega.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. septembra.

Volitve za državni zbor se bodo vršile v kmetških skupinah na Goriškem in v Istri 9. oktobra, na Českem 13. oktobra, v Trstu 10., 13. in 16. na Nižje- in Gornje-Avstrijskem 14., na Kranjskem 16., na Štajerskem, Moravskem in v Bukovini 20.; v mestih in trgih na Goriškem in

v Istri 15., na Českem, Nižje- in Gornje-Avstrijskem 20., na Moravskem in Bukovini 22., na Kranjskem in Štajerskem 23.; trgovinske zbornice v Gorici 16., v Istri 15., v Trstu 20. oktobra, v Linu, Brnu in Olo-mucu 24., trgovinske zbornice na Českem in v Bukovini 25., trgovinske zbornice na Nižje-Avstrijskem in Štajerskem 27.; veliko posestvo v Istri 19., v Gorici 23., na Gornje-Avstrijskem 25. na Moravskem in v Bukovini 27., na Nižje-Avstrijskem in Štajerskem 28., na Českem 29. in na Kranjskem 30. oktobra.

Rusinski duhovniki na Gališkem so dobili ponudbo 60 gld. državne podpore, ako se zdržijo volilne agitacije. Duhovniki te ponudbe niso sprejeli. Rusinski okrajni odbori so povsod postavljeni; v samborski mestni skupini kandiduje Rusinec dr. Antonievich, v kmetški skupini deželni poslanec Kovalski.

Vnanje države.

Ruske novine prinašajo vest, da se urad vojnih inženjerjev bavi s pomnoženjem deželne obrambe. V Dubnem, v volhinjskem guberniji in pri mestu Osovecu na poljske meji se bosti zidali dve trdnjavi. Varšava se bode prestrojila v vojno središče.

Stanje na **Španjskem** se je zboljšalo, kajti vlada postopa v smislu reda; velik del rezerve se je že zbral. Kadar se skliče druga rezerva, bode znašala skupina aktivne armade 330.000 mož. Poveljništvo severne armade dobi Zaballa, ki se je v prejšnjih vojskah odlikoval. — Karlisti ne mogo prodrati v Kastilijo, ker nemajo konjikov. Brzovlak iz Viktorije v Madrid je zdrsnil s tirov; brž ko ne je to prouzročila hudobna roka. Mrtvih je 16 osob, ranjenih 60, med njimi tudi en general.

Švicarska pregledovalna komisija je tikoma jezuvitov določila, da se nema noben samostan za-nje iz nova zidati, niti kak

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Četrty del.

XI.

(44. nadaljevanje.)

Koncem ene minute se prikaže Meta, in gospa Mauserre je ostrmela, kakor jaz poprej, zaradi urne premembe v Metinem držanji in obliči: čelo visoko, ustna stisnena, govor uren in kratek, pogled oster, vse držanje sploh tako, kakor ga ima osoba, ki naredi smel sklep in hoče imeti z osodo boj, ki ga če dobiti, na vsak način. Gospa Mauserre jo izprašuje nekaj časa z molčanjem.

— Poklicala sem vas, draga moja, jej reče, da mi poveste kaj novega o vašej zaroki.

— O katerej zaroki, gospa? s kom?
— Z gospodom Flamerinom. Ali nij bilo o njej govorjenje?

Sklepi se delajo in razdirajo v tem gradu z neslišano lehkoto.

— To mi nij bilo znano gospa.

— Ali se ne setite, da ste imeli včeraj z gospodom Flamerinom v parku intimen razgovor, da vas je prosil vaše roke, da ste se dogovorila, da mu boste pisali, in da se vaše pismo pokaže gospodu Mauserre?

— Jaz ne vem, o čem govorite, gospa.

— Vam-li jaz govorim? mi-li vi odgovarjate? nij-li res, da svi medve sestavili ta list, da svi sedeli pri tej-le mizi, da sem jaz držala pero, vi pa ste mi narekavali?

— Gospa, to se vam je gotovo senjalo.

Gospa Mauserre se približa Meti, ter jo pogleda v oči; takoj je zapazila njhovo dno, in to jo je ustrašilo. — Ah! gospodičina, jej reče, bojim se vas, kdo pa ste?

— Vi ste pa tudi malo preveč silni; deje gospod Mauserre soprogi. Kako more-

te hoteti, naj podpira sè svojim pričevanjem izjavo, ki je tako malo resnici podobna? Kaj še, ko bi bili vi gospico Holdenis prehiteli in se bili zgovorili z njo. . .

V tem trenutku stopim jaz v izbo in osupnene oči mi začno begati sem ter tja, hoteče ugeniti, kaka scena se igra med tem človekom, ki je tako malo znal biti hladno-krven, pa med tema dvema ženskama, katerih ena je imela obraz kake blaznice, druga bledost in otrpnenost kakega kipa.

— Pridite Toni, mi kliče gospa Mauserre. — Zelo izredne stvari se gode tukaj. Mislite si, vi ste moj ljubimec, gospica Holdenis to trdi, gospod Mauserre pa verjame.

Jaz zgrabim rudeči papir, ki mi ga je pokazala s prstom. Pregledavši ga urno, vskliknem: — Človek, ki si more domišljati, da je gospa Mauserre pisala ta-le list meni, je bore norec.

Gospoja Mauserre pride k meni, ter mi stokajočim glasom začne pripovedovati, kaj

star jim prepustiti, da pa je kantonalnim uradom vedno pripuščen, samostane ali druge take duhovske hiše nadzorovati.

Italijanski kralj je sprejel v Turinu nemškega poslanika, pl. Kendella, ki mu je podal povabilo nemškega cesarja. Kralj se denes ob osmih zjutraj odpelje proti Dunaju.

Nemški uradni listi tajé vest o nameravanem imenovanju Kendella za državnega podtajnika. Naučno ministerstvo bode terjalo nekaj milijonov za zidanje učilnic, kakor tudi, da se učiteljem plače izboljšajo. Za dogovarjanje o predrugachenji višjega šolstva se dela poseben načrt. — Višji predsednik Günther zahteva od nadškofa Ledeborskega, da v štirinajstih dneh postavi v Filelnah župnika, ako inace neče plačati 200 tolarjev kazni. V Kasselu je obsodila okrajna sodnija župnika Witzela zaradi zlorabljenja prižnice.

Berlinska „National Zeitung“ piše o izplačanju francoskega vojnega dolga članek, v katerem tako-le galimatijazi: „Tak dogodjaj nas mora prisiliti, da občudujemo zmagač in zmaganca. Zmagalec, da si je upal terjati točno in urno izplačanje take strašne svote, zmaganca pa, da jo je tako hitro plačal.“ Občudovanje je res na svojem mestu, in le največji šovinizem bi je v tem slučaju Francozom odrekal. Kaj pa bi se bilo Prusom pri tem čuditi, je težko najti. Morebiti, da so se potrudili, pograbit pet tisoč milijonov?!

Dopisi.

Iz savinske doline 11. sept.

[Izv. dop.] „Nij treba šole“, tako govori gosp. Vizovišek Florijan, kaplan v Grižah, prijetni farni okolici, prelepe savinske doline, v celjskem okraji. Griška ljudska šola šteje okolo 220 za šolo pripravnih otrok in nad 200 jih je hodilo preteklega leta v šolo. Učitelj je moral podučevati poldnevno zaradi pomanjkanja potrebnega prostora. Spoznavši to napako, sklene griški krajni šolski svet razširiti šolo v dva razreda, dozidati na staro šolsko hišno nadstropje, ter tako ustreči šolskim potrebam, — a kaj se zgodi? Občinski pisar odloži napraviti zapisnik o omenjenem sklepu, in dokler nij zapisnika črno na belem, nagovarja gospod kaplan farane, naj se protivijo izpeljevanju podvzetja, češ, „šole nij treba“, in Grižanje so ostali pri svoji stari premali šoli. — Uboga mladina,

tlačijo te v tesno sobico, da ne moreš ne dihati niti prosto gibati se, — da moraš sedeti po tleh ter stati pred pragom šolske izbe na kvar telesnemu svojemu zdravju in v škodo duševnemu razvitku svojemu! Tvoj duhovni pastir, sprehajaje se samoedin po prostornih sobah svoje kaplanije, ne spoznava, da tudi ti želiš in ti je treba prijetnega mesta, kjer imaš preživeti mnogo ur dneva, nabiraje si potrebnih vednostij za bodoče življenje. — Grižanje! najte se dati pregovarjati od gospodov, katerim je šola in izobraževanje vaše mladine trn v peti; ozirajte se rajši po svetu, in vidite, kako skrbe razna druga ljudstva za svoje potomce.

Iz Notranjskega 12. sept. [Izv. dop.] „Pravna“, ali bolje rečeno, gospodarstvaljerna stranka pri nas tako neutrudljivo agitira po noči in po dnevi, da se vsem že stуди. Oni, ki imajo najbolj priporočati ljubezen do svojega bližnjega, oni priporočajo sovraštvo, oni sejejo sovraštvo med našim narodom, ter hujskajo prijatelja na prijatelja, brata na brata. Da bi našemu prostemu narodu seprezgodaj oči ne odprle, ter da ne bi spoznal, da je tem „gospodom“ več mar za sebe nego za podučevanje svete vere, napravili so si naližje in izpod njega kriče tudi tu, da je „vera v nevarnosti“, da bode ob-njo, kdor ne voli v državni zbor ti-stega, katerega kaplan hoče. Kristus je rekel, da je cerkev, t. j. vera skala, katere niti peklena vrata ne bodo razrušile; a vi gg. naenkrat pravite, da je „vera v nevarnosti“ kakor da bi bil Kristus lagal, ka-li?

Ti mračnjaki trde vedno, da je vse ljudstvo za njimi, da zmaga njih je gotova. Če ste svoje zmage tako sigurni, zakaj pa še vedno volilce na domu in v krčmah nadlegujete kot muhe o sv. Jakobu? Mar tudi sami sebi več ne verujete? Da da, vi očitno kažete, da stojite na slabih političkih nogah. Vedno bolj spoznavate, v svojo jezo, da mi kmetje nečemo v politiki tako plesati kakor nam vi gódete, pa tudi verske priklade nam niso sveta reč, vašega prokletstva se nič ne bojimo, kajti mi trdno verujemo, da naš Bog je Bog pravice in ljubezni, a ne hujskanja in maščevanja, kakor bi

ga vi mračnjaki, duhovni in posvetni, radi imeli. Povem vam pa, da prava vera pri nas nij v nobeni nevarnosti, tudi ne, če je pri nas v petek kdo „meso jel“, če ga je imel, kar se — kakor ves svet ve — tudi med vami godi skrivaj in se „sme“ goditi, samo da se — vam plača; ali ne?

Hvala bogu, nabaja se pa še nekaj duhovnov, katerim je ta agitacija deveta briga, ter se radi z vsakim, naj si bode „mlad“ ali „star“, pravnar ali liberallec pomenkovajo, in to ne, da bi se ljutili, razkačili in od jeze pokali, ako jim vsaka ne velja, in ne da bi zavoljo tega s stolom zaropotali in surovo se obnašali, kakor se nekateri nepovabljeni mračnjaki pri taki priliki obnašajo. Te prave duhovne gospode spoštujemo. — Mi uže komaj pričakujemo nove volitve, kjer se bode pokazalo, kako naša stranka napreduje. Da, ako bi mi imeli toliko časa na razpolaganje, kakor ga imajo neki maziljenci, ki cel teden imajo prosto samo za agitiranje, zagotavljam, da niti eden od njih bi ne prišel za volilca, posebno onih zagrizencev ne. Zmaga pa je, po dveh tretjinah, gotovo naša.

Iz Vipave 12. septem. [Izv. dop.]

Po dolgem prenehanju je naš Sokol 8. t. m. zopet napravil bil besedo. Prva pohvala gre nedvomno g. pevovodju Mrcinetu iz Goč, ki je svoje kmetске fante v začudenje vsakega tako izvrstno izuril. Posebno se je dopadal zbor „Cigani“, pri katerem se je g. Ditrih s samospevom odlikoval. Ker nas je gosp. Ditrih vsakokrat s svojim lepim glasom oveselil, izrečem željo v imenu več obiskovalcev narodnih veselice, da bi ta priljubljeni pevec kmalu zopet nastopil. Šaljivi dvospev je zlasti prostemu ljudstvu jako dopadal in je bila veselica izredno dobro obiskana. — Po besedi se je mladi svet nekoliko zavrtel, drugi smo se pa pri kozarci srčno zabavali.

Iz Rajhenburga na slov. Štajerskem 7. sept. [Izv. dop.] Rajhenburžani so javno 30. avg. pokazali, da ne spadajo v vrsto onih, ki kriče: proč s šolo, proč z učitelji. Šolska veselica, ki so jo ta dan napravili, se je vršila šolske mladini v radostno veselje, onim pa, ki so jo osnovali in radodarno podpirali, izpala je na čast in slavo. —

se je zgodilo. Gospod Mauserre naji zmoti: — Tukaj se ne bomo zgovarjali, mi deje glasom avtoritete, — potem reče žugajočim obrazom: — Odidimo; končati moramo svoj prepir tête-à-tête.

Gospa Mauserre se vsede med-nj pamed vrata. — Gospodičina, deje Meti, bode-te-li do konca trdili laž, ki spravlja dve življenji v nevarnost?

Jaz se obrnem proti Meti; a moj pogled se jej nij dal prenesti; bil je pa tudi brez dvoma tako strašan, kakor bi prišel izpod čela rudeče oblečenega sodnika. Videl sem, kako je počasi začela strmeti. Mislil sem, da se jej bodo kolena uklonila, pa da bo pala na tla. A vendar se ji je posrečilo, da je ostala po konci. V svojej omotici je ohranila nekaj teman ponos.

— Ne gledite me, gospa, deje gospe Mauserre, ki se ji je približala; ne govorite mi, inace ne obstanem ničesa.

Naj sem si še tako prizadevala, ljubiti vas mi nij bilo mogoče; vi ste bogati, jaz sem ubožna, vi ste lepi, jaz nijsem, in v vašej dobrosti je nekaj surovega. Več nego

enkrat sem mislila, da storim dobro delo, ako vam ugrabim srečo, ki je krivično povračilo grde zmote, in katero vi preveč kažete. Včeraj zvečer mi vaše veselje nij godilo, in odšla sem od tod z menj dobrim srcem, nego sem prišla.

Potem obrnovša se proti gospodu Mauserre: — Da, gospod, osveta, na katero mislite, bi bila zločin, kajti legala sem toda, nijste-li i vi legali, ko ste mi dali besedo, da me ljubite in da se ne boste osvetili?

Po teh besedah se izmuza od zidu, kamor je bila oprta, ter gre čez sobo, da bi prišla do vrat. Mimo mene idoča obupno zakriči ter jeclja: — Zakaj nijsem pred osmimi dnevi poginila v paladriškem jezera!

Ko je bila odšla, se gospod Mauserre nekaj trenutkov ne gane; bil je brez barve, brez glasa. Je bil-li zadovoljen? je bil-li žaljen? Zdi se mi, da je bil oboje. Bil je v onem duševnem položaji, v katerem je človek, ki je našel napako v svojih računih, in ki še enkrat predela vse adicije, povpra-

ševaje se, kako se je mogel zmotiti, ob enem jezen na-se, a ipak vesel, da je v pravem času zmoto zapazil. Vprl je oči v tla. Vzdigne jih, ter ogleduje duri, skoz katere so ravnokar odšla in izginile za zmiraj sanje, katere je valjda obžaloval; domišljam si, da se je posvetoval, kako bi jih nadomestil: človeške natvore je pred praznoto groza. Ali pa morda še nij vedel, kje je? To pa je istina, da je streznovši se prišel k meni, me objel, ter mi dejal ginjenim glasom: — Ali mi kedaj odpustite?

— Ne računite na to, mu odgovorim; obljubujem vam, da spišem knjigo z naslovom: O budalosti velikih mož. — Potem dostavim: — Tukaj je nekdo, čigar milosti vam je bolj treba, nego moje.

In, prijemši ga za roke, peljem ga k gospe Mauserre. Ona ga gleda dolgo s prečudnim smehljanjem, potem jej solzé zalijó oči in sune me v komolec, rekoč: — Zelo je treba, da mu odpustim vse, dobri Toni, ker je hotel vas usmrčiti!

(Dalje prih.)

Po kratkem izpraševanju, pri katerem je razven udov krajnega šol. sveta tudi več drugih gospodov, starišev i. d. navzočnih bilo, se z zelenimi vejicami okinčani otroci obeh razredov z zastavami na bližnji travnik v parih napotijo; pred njimi je svirala godba. Veselega krika in vriskanja čile mladosti nij bilo konca ne kraja. Skozi trg gredé je nastajala množica udeležiteljev zmirom večja. Na travniku pa so že čakali gospodje, gospe in gospodične s kosilom malih gostov, katerih je bilo 220. — Ko se okrepčajo z jedjo in pijačo, se pričnó vsakovrstne igre, ki jih je mej dečki vodil g. Jarec, pri deklicah pa jih je uredovala gospodičina Josipina Pregel-nova. Tudi na postavljene mlaje, z raznovrstnimi darili poobešene so dečki pridno plezali. Po dveurnej igri se otroci vstopijo okolo šolskega nadzornika g. Jamšeka, ter so popevali, da je odmevalo na široko okrog, in še le ko se jim reče posesti se, da zopet pod zóbe dobé dobre pečenke, kruha in z vodo mešanega vina, potihnejo. Po tej mali južini pa gosp. nadzornik popriprave besedo, ter obširno starišem razlaga potrebo in korist šole; dalje se vimeau razveseljene in obdarjene šolske mladine dobitnikom in prijateljem njenim pristréno zahvaljuje. Na posled pa ne pozabi tudi otrokom nekaterih besedi na srce položiti, kako naj se obnašajo mej počitnicami, priporoča jim pridnost, hvaležnost starišem in dobitnikom in sploh pošteno in uljudno obnašanje. Kmalu potem pa se oglasi učencev prvega razreda, tretjega razreda, T. Colnar, na mizi, katera je bila v ta namen malim govornikom pripravljena. „Dobro in živio“-klici so mu doneli v pohvalo. Za tem pa je še nastopilo več šolarjev in šolaric, ki so prav lepo deklamirali.

Iz Belgrada 8. sept. [Izv. dop.] Bulgarski list „Nezavisimost“, ki izhaja v Bukareštu, ker v Bulgariji, pod turškim jarmom zdihujoči, izhajati ne sme, govori o kristijanah v Turški in izrazuje ravno tisto misel, kakor ondan srbske novine, namreč, da se Slovani v Turški ne smejo na evropske velevalisti zanašati, temuč da njih narodna bodočnost leži v njih lastni moči, da se jim je zanašati le na upor z orožjem v roci. „Nezavisimost“ terja, da turški Slovani ne čakajo več, temuč da takoj udarijo. — Naš „Vidov dan“ pa Bulgare teši, naj še malo počakajo, ker nij še čas pravi, nij še tistega zedinjenja močij, katero mora biti predno je upanja o dobrem vspehu.

Naš knez, ki se zdaj mudi v Parizu, potoval bode od tam v Berlin in se potem preko Beča vrnil v Belgrad domov nazaj. Bili so časi, ko bi knez srbski ne bil mogel tako brezskrben po svetu hoditi zunaj Srbije. Pri denšnjem srbskem redu pak gre vse točno.

Iz Petrograda 11. sept. [Izvirni dop.] (Letina na Ruskem. — Šolske zadeve. — Nova ekspedicija.) „Moskovskije Vedomosti“ poročajo, da je v obče letošnja letina dobra, razen v tistih krajih, kjer je bila suša, namreč na jugu našega carstva. V tavriskem guberniji se je sena in žita prav malo našelo, v drugih južnih gubernij pa je storilo ozimno žito, seno in jara žita pa je vzela suša, da se je bati lakote. V Besarabiji in okolo Akjermana je letina jako slaba, akopram je tukaj žito posebno lepo kazalo. V jekaterinoslav-

s kem guberniji je žetev zaradi suše le srednja, sem ter tja tudi slaba, posebno v rostovskem okraji, ki se je do gubernijskega glavnega urada že obrnil za asignacijo 17000 rubljev za nakupovanje potrebne ozimnine. V donskih pokrajinah je žetev povoljna, v aštrahanskem guberniji pa je bilo žito lepo, a ugonobile so je miši, se senom vred. V Volhiniji je žetev dobra, ali vsaj povoljna; v radomišelskem okraji kijevskega gubernija se je pšenice in reži toliko pridelalo, da uže dolgo let ne toliko. Oves in proso pa nijsta storila. Pese za sladkor bo strašno veliko, akopram so jo iz početka gosenice ujedale. V črnigorskem guberniji je bila po nekaterih krajih prevelika suša, po drugih prevelika moča, da je žetev slaba. Le ozimnega žita se je precej pridelalo. Iz drugih gubernij v sredi se poroča, da bo zrnja malo, a slame strašno veliko, kakor je tudi sena sploh v izobilji.

V gadjaškem okraji poltavskega gubernija je žetev povoljna, v harkovskem guberniji pa tako dobra, da še nikdar nij take bilo; ravno tako v kurskem in voroneškem guberniji. V orelskem guberniji je ozimnina jako plenjala, še bolj pa bo jara žito. V rjazanskem, vladimirskem, pensaskem, jaroslavskem in kalugaškem guberniji so nekatere sorte žit plenjale, druge pa ne; lanu pa je v vseh dvakrat več od lani.

V iztočnih gubernijah je bila po nekaterih krajih, taka suša, da se je reč do tal posušila, in je moka že zdaj zelo draga; a nadejati se je veliko ajde. V nižnjem gorodskem guberniji pa je letina dobra.

V zatočnih gubernijah je ozimno žito dobro, drugo nič posebnega ne obeta. V severnih krajih se od jare žetve pričakuje, da bo dobro; po nekaterih krajih so ozimno žito začeli že žeti. Na Finskem in v 8 vizlinih gubernijah se je nadejati dobre, po nekaterih krajih celo izvrstne letine. V kubanskem guberniji pa je taka, da še nikdo tako dobre ne pomni, ravno tako v v erivanskem; v terečkih okrajih pa je vse suša vzela.

Selske ali ljudske šole nemških kolonij na Ruskem so imele do zdaj čisto verski karakter. Glavna njih naloga je bila učenje krščanskega nauka. Učitelji so bili izključivno — cerkovni mežnarji (kisterji.) Kakor se sliši je zdaj komisiji za pregled šolskih vprašanj izročen projekt novega zakona o naselniških šolah. Po projektu bodo te šole dobile občno izobraževalen karakter, in sicer bodo razpadale v dve vrsti: selske 1 razredne šole, in centralne 2 razredne. V poslednjih bodo učenci dobivali bolj temeljito prvotno izobraževanje; zategadelj te šole ne bodo obligatne, kakor imajo biti šole prve vrste. Uredba šol mora biti taka, da bode pospeševala razširjenje znanja ruskega jezika. Vse naselniške šole bodo podložne ministerstvu narodnega izobraževanja. Mestnim (t. j. krajevnim) duhovnom in društvom bode dan samo postavni del vplivanja v šolskih zadevah.

Neki gospod Funtosov je bil odpravil iz Jenisejska majheno ekspedicijo, da poižve in preišče, je li mogoče prijadrti v spomladi iz Obskih pritokov v pritoke Jeniseja. Junija meseca se je ekspedicija vrnila v Jenisejsk, — v čolnu, vzetem v Makovski naselbini, pri

reki Ketí —, in poroča, da bi se dalo celo s parobrodi voziti se, ko bi ne bilo v pretokah rek nagromadeno mnogo lesa, ki se vsako leto bolj kopiči. — Po tem takem se je posrečila privatna poskušnja najti ugoden pot za zblížanje vzhoda in zapada, in naloga podvzetnikov je zdaj, očistiti in odkriti ta pot.

Domače stvari.

— (Iz Kamnika) se nam piše 14. septembra: Denes se je tukaj postavil volilni odbor iz devet najupljivnejših meščanov, ki bode delal za volitev g. dr. Zarnika v kamniškem mestu. To vam je veseli dokaz, da se je tudi v Kamniku vzbudil narodno-svobodomiselni duh. Že zdaj je velika večina naših meščanov odločna za dr. Zarnikovo kandidaturo in vse koledovanje deželnega odbornika Murnika in dr. Bleiweisa samega, ki se more neizmerno bati za svojega ljubčka Costo, mnenja naših vrlih meščanov ne bode spremenilo, k večjemu nam še več glasov pridobilo. Naš poslanec bode g. dr. Zarnik!

— (Sokolski izlet v Mengeš) zadnjo nedeljo je bil sijajen. Več v prihodnjem listu.

— (Za mesto Celje,) Žavec in druge trge na sloven. Stajerskem se je oglašil kot kandidat neki dr. Voregger, advokat na Dunaji. Ta človek kandidira na podlagi prusaškega programa. On pravi v svojem programu v „D. Zeitg.“, da je Nemec in da mora politika v Avstriji biti „nemška“ (mi mislimo, da mora biti avstrijska); dalje pravi, da le Nemci smejo vladati, da le Nemci so svobodoljubi. Menda vendar naši domači ljudje ne bodo za tega ošabnega tujca volili.

— (G. Andrej Winkler) c. kr. namestnijski svetovalec in okrajni glavar v Tominu je od ministra nauka imenovan za poročevalca o administrativnih ekonomičnih šolskih stvareh za Trst, Gorico in Istro.

— (Včeranjí ljubljanski sejm) nij bil tako dobro obiskan kakor druge kratí. Deloma je ljudi zadrževal dež, ki se je po noči vllil, deloma pa zavoljo dolenjskega sejma v Žuženbergu in Zatičini. Živine se je dosti prignalo in ima precej visoko ceno.

— (Novo kopališče.) Kakor slišimo, odbor za napravo kopališča v Ljubljani svojim delom vrlo napreduje. Mi prav živahno pozdravljamo to podvzetje, ki bo odpomoglo velikej potrebi našega mesta. Kopališče bode zadržavalo posebne oddelke za gospe in dame, kakor tudi več kabin za kopanje. — Stroški so cenjeni na 10.000 goldinarjev, in se bode v ta namen oddalo 200 delnic po 50 goldinarjev; pri svojem delovanji se nadeja odbor podpiranja mestne občine, katerej se gotovo ne bo odvišno zdelo, da dobi vendar enkrat kopališče, ki je tega imena vredno.

— (Št. Jakobska posojilnica v Roži) je po pravilih s 1. septembrom t. l. pričela drugo leto svojega delovanja. Prvo leto, od novembra 1872 do konca avgusta 1873, to je v desetih mesecih kaže račun 22.398 gld. prejemkov in 21.396 gld. izdatkov pa 1002 gld. gotovine, torej 44.796 gld. vsega premeta. Zadnjo nedeljo meseca septembra se skliče občni zbor, da se bo poročalo o društvnem napredku in se odkáže

dividenda na posojila, kar poročimo v prihodnjem listu.

— (Strela.) Iz Črniča na Notranjskem se nam piše 14. sept.: Strela je udarila v romarsko cerkvo na Vituljah v stolp in je po vsi cerkvi mnogo poškodovala.

— (Strela.) Iz Dutovelj na Krasu se nam piše 14. septembra: Dne 7. septembra je treščilo v hišo g. Jožeta Rudeža v Tupelčah na Krasu in ubila v hlevu 6 živinčev, namreč 1 konja, 2 kravi, dve ovci in eno presico; poslopja pa strela nij užgala. Poškodovala je tudi hišo in od sobe spavnice gospodarja dveri razcepila.

— (Povodenj.) Od Gorice, dobro pol-drugo uro v srenji Ozljano, je povodenj en hlev z vso krmo do čistega pobrala.

Razne vesti.

* (Vse v duhu.) Pravijo, da je sveti oče dovolil svojim vernim božja pota „v duhu“, in da je tistim, ki se teh božjih potov v duhu udeležijo, obljubil „popolne odpustke“. Iz goreče hvaležnosti do svetega papeža sklenili so nekateri možje v Hajdi na Češkem, da bodo začeli v duhu pobirati denar za papeža, da se mu vsaj v duhu polajša strašno trpljenje, ki ga ima kot „gladen jetnik“. Reči se mora, da so ti možje strašno veliko denarja v duhu položili svetemu očetu pred noge, za kar ga naj liberalu ne zavidajo.

* (Davkov) se je plačevalo leta 1849 v naši polovici Avstrije 88 milijonov, t. j. 5 gld. 17 kr. na eno glavo. — Leta 1870 pak se je plačalo 357 milijonov gld., torej 17 gld. 85 kr. na eno glavo vsega prebivalstva. Torej je davek več kot trikrat tolik. — Ali poleg tega je tudi poljedelski kapital narastel. Tačas je nad 3 milijone orlov več na novo obdelane zemlje.

Narodno-gospodarske stvari.

— Lani v času ustanovitve novih delniških društev tudi Seidl in Brandstetter s svojimi pajdaši nijsta mirovala, dokler nijsta dobila koncesije za „steirische Weinhandels-gesellschaft“. Celi kapital bi moral znašati 600.000 gl., a koj iz početka se je pokazalo, da kapitalisti nemajo zaupanja od tega delniškega društva in delnice so večidel ostale v rokah osnovalnega odbora. Ta je od grofa Brandisa kupil za 90.000 gl. firmo njegove vinske trgovine in začel z vinom kupčevati. Sčasom je vendar bilo za 176.000 gl. delnic oddanih. Volil se je upravni odbor, v katerega nijsta prišla niti Seidl, niti Brandstetter. Društvo pa si nij moglo naprej pomagati, ker so ustanovniški stroški bili preveliki v razmeri s kapitalom. Upravni odbor je tedaj prisiljen bil, sklicati občni zbor 10. sept. t. l. Zastopane so bile vse vplačane delnice, katerih polovica pa je v rokah grofov Brandisov, ki so bili o svojem času z delnicami plačani. Debata je bila prav ostra. Revizijski odbor je nasvetoval, da naj društvo likvidira, da se nekaj od kapitala reši. Upravni odbor pa je stavil predlog, da se društveni kapital od 600.000 na 300.000 gl. zniža. Ta predlog je obveljal. Delničar Hlubek je grajal upravni odbor, da je v vinski hiši na razstavnem prostoru na Dunaji iz početka samo kislo godlo točil mesto vina in to po nezasišanih cenah; s tem je kreditu društva škodoval in štajerska vina pred svetom spravil na slab glas. Največi prepir je bil zaradi gori omenjenih 90.000 gl., ki so se grofu Brandisu izplačali. Upravni odbor jih je postavil med aktiva kot odkupnino za vrednost vinske trgovine. Vprašana je bila za svoje mnenje firma Liebig na Dunaji, katera je izrekla, da teh 90.000 gl. v slučaju

likvidacije ne spada med aktiva, da pa se smejo aktivom prišteti, če društvo naprej dela in ta znesek amortizuje. Končno se je volil nov upravni odbor.

Tržna poročila.

Iz Pešte. Pretekli teden se je pripe-ljalo novega žita veliko na trg, posebno pšeni-ce, in človek si sme misliti, da se ga ne bode letos nič več toliko pripeljalo. Zato se je pa tudi veliko kupcev našlo. Prodalo se je pšenice 200.000 centov po 7 gld. 22 kr. do 7 gld. 29 kr. Z režjo prodajalec nijso smeli bahati, ampak morali so cene za 10—15 kr. znižati. Prodalo se je reži 10.000 vaganov. Po ovsu se je malo povpraševalo, pa se ga je tudi malo pripeljalo. Zato je padel samo za 5—7 kr. Prodalo se ga je 6—8000 vaganov po 1 gld. 75. Koruza se je prodalo po ceni preteklega tedna 10.000 centov. Ječmena se je prodalo 15.000 va-ganov po 5—10 kr. ceneje, ko oni teden. Fižol, beli, stari je bil po 4 gl. 50 kr., do 4 gl. 75 kr., novi po 5 gl. do 5 gl. 40 kr. Proso po 4 gl. vagan. Leča po 4—6 gld., grah po 6 gl. do 6 gl. 25. kr.

Iz Dunaja 13. sept. Kupci so se dr-žali, zato je bil kljub znižanih cen trg slab. Pšenice se je izpečalo samo 30.000 vago-nov po 7 gl. 40 kr. do 8 gl. 20 kr., tedaj za 20 kr. ceneje, kakor oni teden. Tudi rež je bila po 15 do 20 kr. cenejša, prodalo se je komaj 600 tisoč vaganov po 5 gl. 95 kr., do 6 gl. 45. kr. Ječmen se je v ceni obdržal, ker se je kupoval za izvažanje in za pivovarne. Prodalo se ga je 22.000 va-ganov po 4 gld. 35 kr. do 4 gld. 60 kr. Kuruza se je podražila za 10 kr., in se je nekaj prodalo po 5 gl. 25 kr. Ovs se je veliko prodalo, in sicer po 7—8 kr. ceneje, kot oni teden; plačeval se je po 1 gl. 75 kr. do 1 gl. 96 kr. Moki se je cena za 25 kr. znižala.

Poslano.

J. A. v Ljubljani.

V Vašem vse več kot „šaljivem“ listu meni očitati, da dolžne naročnine nečem pla-titi; skrunite moje dobro ime, in me kot sle-parja na svetlo stavite. Porabite pa ob enem priložnost na „Narodovec“ udrihati. Ker nijste imeli najmanj uzroka mene in moje somislece žaliti, zahtevam denes samo, da svojo neresnično pisarijo javno prekličete. Jaz nijsem vajen, časnike zastoj čitati. Kakor plaču-jem celoletno naročnino naprej na „Sloven-ski Narod“, kar časa že izhaja, ravno tako plačujem tudi druge časnike. Dokazati Vam morem pismeno, da sprejeli ste naročnino naj-manj za polovico t. l. in da imam jaz še kaj od Vas terjati. Nadejam se, da Vi sami ne boste vrednosti prvih 2 številčk svojega razžaljivega lista, katere samo sem prejel v teku celega polleta 1873, za 1 gld. 50 kr. cenili. Le tako naprej, ker kmalu tudi „Kra-ševcev“ ne boste imeli. J. K. v Št. P.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Reva-lesscière du Barry srešno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni, katere brez po-rabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezni v želodeci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurji in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, za-por, dristo, nespčnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

589, Wienerthorgasse, Ofen.
28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalesscière. To izvrst-no zdravilo je pri meni, v mojem obupnem polo-žaji čudeže storilo, zaradi česar to zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenu-jem. Izvrstna Revalesscière me je od nevarnega ka-tara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiš-čanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom klju-bovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največ-hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšo priporočiti.

Florian Küller,
c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraščeni in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ins-bruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birn-bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-karjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja du-najska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Zahvala.

Vsem častitim šolskim prijateljem in do-brotnikom iz Ormuža in Središča, kateri so, bodi si skozi dobrotljivost, ali skozi svojo pričujočnost praznik „šolske veselice“ povek-šali, se tukaj v imenu šolskega mladeža prisrčno zahvaljujem.

Središče, 15. kimovca 1873.

Stefan Kovačič,
nadučitelj.

Tujci.

14. septembra.

Evropa: Ferd. in Karl Gresel iz Trebnika. — Treo iz Dolenjskega. — Langer, Baumgartner iz Grada. — Fleišman iz Dunaja. — Angeli z dvema sinoma iz Udine.

Pri Elefantu: Breznikar iz Ponoviča. — Leskovic iz Idrije. — Klein, Panic z družino, Ma-horčič, Slabe z gospo, Kastelic iz Trsta. — Dr. pl. Haberle, Vajrauh iz Dunaja. — Englb., Ant., M. Lud. in Bart Polak, Deu, Maly iz Tržica. — Apris-nik iz Arnoldsteina. — Mareglia iz Castue. — Gla-ser, Sisman iz Beljaka. — Stern, Brodjočin iz Za-greba. — Rutnig iz Celovca. — Schwinger z gospo iz Dola. — Vidic iz Noveg mesta. — Saman, Piller, Švare iz Grada. — Dr. Wettendorf iz Czakaturn.

Pri Malidol: Westen, Glas, Gasinger, Horma-zek iz Dunaja. — Stare iz Mengša. — Al., Pet. in L. Mali iz Tržica. — Knaus iz Koroškega. — Kra-sovič, Šuler iz Trsta. — Podkrajšek iz Goeleovič. — pl. Auchburg iz Beljaka. — Kraft iz Krofolda. — Dvornik iz Dolenjskega.

Pri Zamorec: Stegnar iz Amsterdama. — Ivan Topolovšek iz Novega mesta. — Jožef Topo-lovšek iz Ceja. — Machiusi iz Gorice. — Besanc iz Trsta. — Šaffer, Vizjak iz Trebiža. — Veiter iz Zgoš. — Nigč, iz Tirola. — Pipua s sestro in sinom iz Novega mesta. — Černe iz Linca.

Dunajska borza 15. septembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	—
1860 drž. posojilo	101	—
Akcije narodne banke	963	—
Kreditne akcije	231	—
London	112	25
Napol.	8	97 1/2
C. k. cekini	—	—
Srebro	107	15

V Kamniku

se dajete o sv. Mihelu prav cenó v najem

kavarna in krčma

(ali pa tudi kavarna sama), koji sti dobro prevideni z vsim orodjem in se stanovanjem.

Natančnejše se izve pismeno pri

Mariji Šuster,

(245—1) na Šutni, hišna št. 1.